

DE IZEGEMSCHKE KJK-UIT,

Verschijnende bij gelegenheid en appetijte, en opgesteld
door BERNARDUS POMPE.

Al lag de waarheid in het graf,
Al wat haar drukt, dat moet er af.

Te bekomen bij den drukker VION-VAN EECKHOUTTE aan 10 centiemen per nummer.

IETS VOOR DE POSTKANTOOREN. — Sedert mijnen *Kijk-Uit* een beetje van 'nen name krijgt, zijn er sommige postmeesters en faktours, die liever mijn bladje zelve lezen dan het te bestellen aan het adres, dat het draagt. Voor dezen keer zal Bernardus daar niet veel op zeggen: eerst eene waarschuwing, en dan? — Ehwel, dan zal Bernardus hunne panne vermaken.

LENE BEMERKING OP DE LAATSTE PUBLIEKE ZITTING.

Op 18 november laatst vond ik onverwachts een proper stuk papier aan het stadhuis geplakt, dat mij te kennen gaf dat er twee dagen later eene publieke zitting op het stadhuis zou plaats hebben voor het opmaken van het budget voor 't toekomende jaar. Ik deed aan Nikodeem, die bij mij was, opmerken dat onze sekretaris, sedert de laatste verschijning van den *Kijk-Uit* merkkelijk verbeterd was in zijn schrijven.

— 't Is waar, zei Nikodeem, maar ziet gij niet dat de man nu verdoold heeft in de datum?

En inderdaad, hij gaf den 18^{en} voor den 20^{en} op. Ik geloof dat M. Ooghe, voor het ongeluk, met 'nen helm geboren is: 't en ware men alles moest toeschrijven aan gebrek van brein.

Dat ik naar de zitting ging, hoef ik niet te zeggen; maar Ulieden verzwijgen wat ik er zag, kan ik niet.

Onze burgemeester, wetende dat geen mensch ter wereld ooren genoeg heeft om te verstaan wat onze sekretaris bij eene lezing tusschen zijnen tanden snabbelt, vroeg hem wat klaarder te zijn dan naar gewoonte, en de sekretaris, als een ongehoorzaam kind, ging zijnen gebrekkigen slenter voort. Tot overmaat van tegenspoed reed er te midden

de zitting eene karre door de straat. Als men eerst niets verstond, dan was het volstrekt onmogelijk de zaken voort te zetten, en dat wist de burgemeester ook. Die man verzocht dan den heer sekretaris vriendelijk eenige stondekens, uit welvoegelijkheid voor het publiek, te wachten, en M. Ooghe, als een ongehoorzaam en koppig kind, luisterde naar zijn meester niet en vervolgde zijne onverstaanbare lezing.

Nikodeem. — Ik versta niet hoe de burgemeester zich alzoo laat over 't hoofd zien; 'k zou ik de wisse van d'oude schoolvrouwe zaliger, van Coleta, God wil heur ziele, bij mij nemen.

Ge zoudt gij misschien peizen, beste lezer, dat onze bestuurheeren niet eene eigenaardige manier van redevoeren hebben, dat het geene oprechte kanselmannen zijn? Ge zullet gaan zien: Over de ontworpen grillagie sprekende, die de statiemuur moet vervangen en waaraan er geenen voortgang wordt gedaan, werd er voorgesteld stappen te doen bij de bevoegde overheid. — « Dat is niet noodig, mijnheeren, » liep er een met 't woord voort « ik moet in 't kort te Thielt passeeren en 'k zou kunnen 'ne keer te Camiel Decock's benaar gaan om t'hooren hoe dat 't zit. »

Ge ziet wel, niet waar, goede lezer, dat onze stadhuisheeren, als 't er op aankomt 'nen cent te besparen, malkanderen ter hulp komen in woorden en daden? 't En is maar Bernardus Pompe die al eens durft zeggen dat ons Bestuur dikwijls 't geld met hamers breekt of het bij geheele handgrepen in den pastoors broekzak steekt. Maar wat is Bernardus? 't Is 'ne slechten, en vraagt het maar eens aan den pastoor *zelf!!!*

WAT WORDT DE GODSDIENST TOCH ONTEERD!

Sedert eenige weken wordt er in al de kerken bijna niets anders gedaan dan geschooid. 't Is nu voor eene kerke te Parijs, waar ze meer geld hebben dan wij; 't is dan voor de Laplanders of de kinderkens van China of voor Franciscus, en dan voor de kerke van Dadizeele, die sedert lang opgedaan, kostelijk versierd en daarbij rijk is. Als ze daarmee voor den dag komen, dan houdt Bernardus zijne centen in 't zak en hij geeft ze veel liever aan de noodlijdenden zijner stad, die er veel beter gebruik kunnen van maken dan Dadizeele-kerk, die ons noch van verre noch van nabij aangaat. Waarom dat eeuwig schooien als ge met hofsteden ligt?... Bernardus weet zeer wel de schoone groote peerdchofstede, genaamd de Dadizeele-Leen, te Rumbeke liggen, lange bewoond door de kinders Vuylsteke, en die aan de kerke van Dadizeele toebehoort, en hij raadt ze aan deze eerst te verkoopen en dan te schooien. — 't Is juist alsof de religie niets anders meer en ware als geld en meesterschap. 'K en versta m' aan de wereld niet meer en aan al die zakkenschudderij nog min.

Ik zegge daar meesterschap, ja; want wat doen die mannen hier en wat hebben zij gedaan met den eenigsten rechtschapenen en kennisvollen raadshier, dien wij ooit hebben gehad? Omdat hij weigerde een kariljonske van eenige duizenden gratis en zonder het minste recht er aan te mogen behouden, in den pastoors aanzicht te werpen, maakte men jacht op hem tot dat men er in gelukte hem door valscheid, verraad en bedriegerij uit den raad te werpen. Eenige vreemdelingen besloten in de pastorij dat M. Rootsaert van kant moest, niet omdat hij geene religie had, maar omdat die rechtveerdige heer in hunnen weg was tot het bekomen hunner onrechtveerdige aanvragen. Hadde hij van hun maar eenen muilband willen aangepast worden, hij zou wel goed geweest zijn; immers hunne beste religie is alleenheerschen.

En door wien werd hij vervangen? Och Heere! door 'nen man, dikke van lijve en dunne van geest; die zich heeft laten ringelen om in de gratie te staan.

Hoelang zal Izegem nog bestierd worden door eenige boeren van Sinte Kruis, van Vlamertinghe, van Marcke en door eenen beuzenier van Ootegem, die over eenige jaren kontent was als hij iets tus-

schen de tanden kreeg? Die mannen hebben nu geheele benden kalkoenen loopen — vraagt het maar eens aan Descheemaecker van aan de Sloore — en ze spelen overal den baas, z'hebben al 't verstand alleene door de centen der onnoozelen die *zet* zien.

EEN BEMERKINGSKE AAN 'T ADRES VAN DEN LANDBOUWER

De schrijvers van den *Landbouwer* van Rouselare, allen seminaristen van den eersten broek uit de westvlaamsche school van Gezelle, hebben over eenige weken eene nieuwe vlaamsche uitdrukking 'ontdekt, namelijk dat de liberalen *tamelijk dinne van koorneerde zijn*. Bernardus legt die zinsnede ter studie van al de vlaamsche taalgenootschappen en bonden, alsook van het toekomstige 20^e kongres, ten einde te beslissen tot welken graad van verstand men moet klimmen om *tamelijk dikke van koorneerde* te zijn, bij voorbeeld, zoo dikke als de krabbers van den *Landbouwer* zelf.

In het nummer van 9 december laatst van den verstandigen *Landbouwer* vind ik onder andere domheden een vertelseltje van 'nen onbekenden van Brussel, die over eenige dagen doodviel, omdat hij een karmeliet al zweerende achtervolgde; en van gansch dat vertellingske is er geen enkel woord waarheid. De lezers van den *Landbouwer* moeten tamelijk dinne van koorneerde zijn om zich wekelijks zulke booze leugens te laten ophangen.

In het zelfde nummer van den verstandigen *Landbouwer* tref ik een ander artikel aan, getiteld: *Slechte boeken en gazetten*, waarin men de menschen bidt en smeekt van zulke boeken en gazetten naar eene nieuwe maatschappij van heilige geldkloppers te Gent te zenden, op het adres van M. Linteloo, kommies in de Sint-Jorisstraat, alwaar men met dat papier geld zal maken om goede werken te doen! Bernardus, die niet geerne ten achteren zou blijven en zooveel mogelijk wenscht bij te dragen tot die schoone inrichting, beveelt zich bijzonderlijk in de gunst van diegene die tamelijk dinne zijn van koorneerde zoals de lezers van den *Landbouwer* en soortgelijke. Mits 10 centimen voor eenen *Kijk-Uit* kunnen zij ook het hunne bijdragen tot die schoone inrichting; en voor diegene die geerne veel bijdragen in 'nen keer, zij kunnen van Bernardus bij akkoorde gediend worden, mits de kommande in tijds geschiede.

De oolijkaards, die deze nieuwe uitvinding om geld te slaan, hebben gedaan, moeten waarachtig tamelijk dikke van koorneerde zijn, want de zakvulderij begint te verre gaan. In 10 jaren 100,000,000 fr. van Sint-Pieterspenning! Daarbij een 25tal miljoentjes van nieuwjaarsgiften!!! Verders honderden societeiten en instellingen, waar men anders niets beoogt dan geld!!! en nu het oude boek- en gazettepapier om te verkoopen voor het plakken van kamers en zakken!!! Ja, ik herhaal het, de uitvinders van dat eeuwig geldinslokken moeten *niet tamelijk*, maar *schrikkelijk* dikke zijn van koorneerde.

KIJKJES.

Voor den eersten keer van zijn leven mag Bernardus eene splinternieuwe scheuring bij het stadsmuziek aankondigen. De werkende leden hebben de verledene week Ste. Cecilia gevierd zonder de bijtreding der kommissie, waarvan de leden tusschen elkander overeenkomen gelijk de katten en d'honden. Het schijnt dat eene geldkwesle de oorzaak is van dat buitengewoon ongeluk; maar 'k en zou het niet willen verzekeren. De stad is waarlijk in al hare werken en oprichtingen zeer ongelukkig.

Over tijd hadden wij weeral een geval van kinderstraffen in de gemeentschool, waarover Bernardus een woordje moet spreken. Het mannetje van eenen schildersbaas, dat nauwelijks 4 jaren oud is, werd er verscheidene dagen tot 1 ure 's namiddags in school opgehouden, omdat het kind in de klas sliep. De vader, wetende dat kinders aan die oude, veel moeten lijden, door een te lang wachten van eten, heeft zijn kind uit de school gehaald met geweld en het kind werd daarom verder de school ontzegd. Mag Bernardus nu 'ne keer vragen aan het Izegemsch Bestuur, waartoe zijn reglement dient, dat voorschrijft dat de kinders maar mogen in school gehouden worden tot 12 uren? En mag hij 'nen keer vragen of men niet beter zulke straffen als vasten of water en brood zou toepassen aan Leonard? Die gaai is oud genoeg om daar tegen te kunnen en hij verdient het wel, want zijne schoone werken van Pitthem, Moorseele en Brugge zijn daar om het te getuigen.

Een pijnlijk ongeluk. — Pater Terriere trok op 18 oktober, van 5 ure 's morgens ter kerke om er zijne devotie te doen; hij was er gansch alleen en

trachtte een keerske aan het eeuwig licht te aansteken; maar het eeuwig licht wilde niet neerwaarts komen. Désiré verstond zich daar niet jaan: hij stak en hij trok en hij stak nog 'ne keer en pouf! gansch het eeuwig licht met al zijne ap- en dependencien viel op Désiré's kop! Gelukkig had hij het nog vast. Hij stond daar nu als van d'hand Gods geslagen naar hulp rond te zien, tot hij eindelijk door den zoon des kosters verlost werd. Om die verlossing uitermate verheugd, trok hij naar zijne plaats, sloeg de ooggen eens hemelwaarts en kruiste zijne handen op zijn herte.

Het groot nieuws van den dag is de vond van eenen geldpot met drië pikfels, gedaan in een huis van den heer Maes-Vancampenhoudt in de Marktstraat. Alzoo gaat het water altijd naar de zee; maar de heer Maes, die voorzitter is van de Vincentiuzen en zijne vrouw die dame van Bermhertigheid (?) is, zouden 't wel kunnen doen elders gaan. Bernardus is alle dage 't nieuws verwachende dat zij hunnen geldpot voor den armen zullen openzetten, ten ware zij ook aan den armen zouden zeggen, gelijk aan zekere dame, die hun proficiat wenschte over den gelukkigen vond: « Bekommer er u niet over, schamele armen, gij zult er de beenen niet over breken. »

Nikodeem. — 't Zou wel kunnen alzeo gaan, Bernardus; want 't gaat zooveel beter almosen doen van geschooid geld, dan uit eens eigen beurse.

EEN VOORBEELD VAN TALENT EN WELSPREKENDHEID. — Te Ingelmunster zoo wel als hier schuilen er ook uitgelezene verstand in den Raad. Zoo ging er over eenige dagen een inwooner, die met 'nen anderen parochiaan in onversehil lag, om advies bij een raadsheer, die in korten tijd rijk werd, die een zoon-pastoor heeft en die nu schepene numero 1 is. Cies stelde zijne ooren open, spuwde 3 à 4 keeren rond zich, stak zijne vingeren in het hair, stond op, wandelde met onregelmatige stappen zijne kamer op en neer, sloeg de hand aan het voorhoofd en eindelijk, na al zijne verstandvermogens bijeen geroepen te hebben, zegde hij tot den hoer op den overtuigendsten toon: « *Vaagt er uw gat aan!* »

Was dat niet wel gesproken voor een schepene van numero 1?...

'z'Hebben daar te Ingelmunster ook 'nen onder-

pastoor van d'eerste sneé! Hij is daar gekomen van uit de stouterikstrate van Handzame en hij loochent zijne oude strate niet. Hij is herbergier en koopman in brugsch bier dat hij aan de boeren levert ten grooten nadeele der herbergiers en brouwers van het dorp. Op den 3 der loopende maand deed hij er nog eene brouwte in.

Zijne stieltjes komen nog al wel overeen, he?

Hij doet nog al schooner dingen! — Ivo Callens was ziek en Vandewalle ging hem bezoeken.

— Callens, welke dokter komt er hier? was zijne eerste vraag.

— Mijnheer Haelewyck.

— Hoe! Haelewyck! zoo 'ne liberaal! Calens, Calens, wat peist gij?.. Als gij hem nog voorts laat komen, kom ik hier nooit meer in uw huis.

En Calens, alhoewel straf ziek, had moed genoeg den biermarchand te antwoordden:

— Hoor, ik houd mijn dokter, en wat u aangaat, gij moet er niet komen: ik heb u niet gevraagd.

Waarlijk! waarlijk! Ingelmunster is niet gelukkig in zijne onderpastoors! Vroeger 'ne geldman en nu 'ne bierman, 't is djent!

Apropos van geld, hoe zit het nu met Sampertje en met zijne affaires? Is er daarvan nu al eene vereffening of eene likwidatie gedaan geweest? Er is wel een procesken daarover te Gent afgewezen, maar heeft dat procesken geld meegebracht om de gefopten te betalen? Of was dat proceske zoo iets voor den vorm, zoo iets dat 'nen name draagt en geen lijf? En daar zijn er gefopten! Ik ken eenen notaris van Izegem die er maar inzit met zestig duizend franks; maar ge moet ook maar dinne van koorneerde zijn om zooveel geld aan 'nen schavuit van 'nen onderpastoor toe te vertrouwen. Bernardus zal 'ne keer gansch die affaire onderzoeken, want 't schijnt dat er daar kurieuze dingen bijgebeurd zijn.

Het schijnt dat sommige leden der nieuwe koorzangers van Cachtem uitermate lief hebben zijn van katjes te fretten, vooral als 't schoone zijn, zooals de katte van den schoolmeester bijvoorbeeld, waarmede eenige van die hoogzingers over korte dagen een goed soupetje deden; vraag het maar eens aan Rommelleke. Dat menheere Bonnet moest weten dat zijne leden zoo geerne katten eten en dat katten eten zoo goed is voor de stemme, hij zou er voorzeker wel eenige zenden, zonder dat ze pereies

de schoolmeesters katte moeten vangen.

Te Pitthem gebeuren er ook al vieze toeren. Zie 'ne keer: de raad vergaart in de afwezigheid van den burgemeester en besluit eenparig dat een tweede hulponderwijzer gansch onnoodig is te Pitthem; 's anderendaags komt de burgemeester t' huis en zendt gansch den raad op wandel met hun besluit op hunne rug. Hij verbreekt alles en stemt alleen dat er een noodig is en er komt een. De schepenen en raadsheeren van Pitthem moeten ook dinne van koorneerde zijn.

Te Emelghem voert men, gelijk hier, eenen heiligen oorlog tegen de concerts en men verbiedt er streng aan alwien een weinig in de kerk verkeert, van eenen voet te zetten op een concert te Iseghem. Nu, over eenige weken gaf de kongregatie van Ardoie ook een concert en naar daar had men vrijen toeloop. Eenige brave jongens en wat brave meisjes uit d'Emelghemsche kongregatie trokken op met 't consentement van pastoor en onderpastoor, en ze kwamen t' huis in de kleine uurkes. Zou menheer Caullet niet kunnen zeggen hoe vermoeid de duivinnekens wel waren? Bernardus kan vooral verzekeren dat ze van een concert te Iseghem zoo lang niet zouden moeten wegzitten en dat z'er meer goed zouden leeren dan t'Ardoie.

Zou boer Vanhoutte van Meulebeke niet nog 'nen hane aan den H. Willebrordus opofferen? — Dat was ook 'ne toer!

Vanhoutte wilde aangenaam zijn aan den pastoor en offe. de den schoonsten hane van zijn hof in de hoop van dien haan na de misse, gelijk aan welk geld, weer te koopen; maar die niet te koop kwam was de haan. Er wordt 's morgens naar den pastoor geloopt om te wet. meer de haan zal verkocht worden en met. een vrager naar den koster; deze verklaart niets van den haan te weten, en dat de kerkbaljuw betere inlichtingen kan geven. Daar verneemt Vanhoutte tot zijne groote verwondering dat den hane, door een ongeval (?), uitgebloed is en dat de heer pastoor verklaard heeft eenen dooden haan niet te zullen te koop stellen en hem maar zelf aan 't eten is aan den prijs van eene misse.

Vanhoutte heeft daarop gezworen, maar te laat, dat de H. Willebrordus noch de pastoor van hun leven meer van zijn haantjes zullen eten.

TOT LATER, ALS BERNARDUS 'T NOG LEEFT.
